

soudu, by ji znova projednal a rozhodl, při čemž bude soudu přihlížeti též k posudku soudního znalce a k okolnostem v něm zdůrazňovaným, že obžalovaný jel velkou rychlostí na silnici, jejíž jízdní dráha byla místy zúžena velkými hromadami šterku, a zkoumati, jsou-li tyto okolnosti prokázány a, pak-li ano, jaký mají význam pro otázku nedbalosti obžalovaného.

Čís. 2236.

Stav úplné opilsti (§§y 2 c), 523 tr. zák.) předpokládá, že pachatel je zbaven schopnosti, postřehnouti správně a dostatečně skutkové okolnosti, za nichž jedná, a kontrolovati správnými a dostatečnými představami směr své vůle, takže si neuvědomuje, k jakému účinku směřuje jednání, k němuž ho pohánějí pudy, v jeho duši se zrodívší.

Skutečnost, že si někdo pamatuje, co v určité době dělal, a jaká byla příčina, z níž, a účel, k jehož dosažení jednal, je příznakem, že jeho vědomí v této době nebylo zrušeno nebo zkaleno.

(Rozh. ze dne 9. ledna 1926, Zm II 328/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mor. Ostravě ze dne 5. května 1925, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle §u 523 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znova projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Rozsudek první stolice podřadil skutek obžalovaného, jehož složky nejsou v rozhodovacích důvodech zjištěny, v němž ale rozsudečný výrok shledává po stránce objektivní zločin žhářství podle §§ů 166, 167 písm. g) tr. zák., toliko pod ustanovení §u 523 tr. zák., protože podle konečného závěru rozhodovacích důvodů dospěl nalézací soud »na základě výsledků průvodního řízení k přesvědčení, že obžalovaný provedl čin za vinu mu kladený skutečně v opilsti«. Nalézací soud má v tomto závěru zřejmě na mysli, vyvíňovací důvod §u 2 písm. c) tr. zák. Avšak rozhodovací důvody se nevyslovují — jak náleželo podle čis. 5 §u 270 tr. ř. — o tom, které skutkové okolnosti má soud za prokázány, aniž jakými právními úvahami se řídil při hodnotění zjištěných skutečností s hlediska §u 2 písm. c) tr. zák. Jsouť onomu závěru předestány toliko poukazy na obhajobu obžalovaného a výpovědi svědků Jana P-e, Josefa P-a, Amálie K-ové a Ludvíka F-y. Dlužno — ježto zmateční stížnost neuplatňuje zmatečního důvodu hmotněprávního — ponechati stranou otázku, zda to, co rozsudek z výpovědi obžalovaného a svědků reprodukuje, poukazuje při správném výkladu zákona ke stavu úplného opilství, který jest podle §u 2 písm. c) tr. zák. postaven na roveň pomatení smyslů, v němž si pachatel svého činu nebyl vědom, a proto předpokládá, že pachatel byl úplným opilstvím zbaven schopnosti, postřehnouti správně a dostatečně skutkové okolnosti, za nichž jednal, a kon-

trolovati správnými a dostatečnými představami směr své vůle, takže si neuvědomil, k jakému účinku směřuje jednání, k němuž ho popoháněly pudy v jeho duši se zrodí. Neboť zmateční stížnost veřejného obžalobce, uplatňující důvod zmatečnosti podle čís. 5 §u 281 tr. ř., vytýká právem, že výpovědi obžalovaného a svědků K-ové a F-y jsou v rozhodovacích důvodech reprodukovány jen kuse a neúplně. Udaliť mimo části výpovědí rozhodovacími důvody citované: 1. obžalovaný, že ho najednou napadlo, pomstíti se na P-ovi a zapáliti mu usedlost, najednou byl prý na půdě, podpálil kousek papíru z novin a hodil jej hořící do slámy, při tom se ulekl, neví, zda sláma vůbec chytla, a utekl okamžitě z místa; dále že neví, kdy pojal plán zapáliti, dobře se však dovede upamatovati, jak vlezl na půdu a tam podpálil kousek papíru z novin a hořící papír vhodil do slámy, že se ale ihned zarazil a utíkal jako beze smyslů z půdy, na cestě se vzpamatoval, chtěl se vrátiti a oheň uhasiti, nezpozoroval však kouře, myslel si, že oheň nevypukl a byl velice rád, že k ničemu nedošlo; 2. svědkyně K-ová podle protokolu při hlavním přelíčení čteného, že jí obžalovaný přinesl z dědiny citrony, seděl pak u ní v kuchyni asi hodinu a četl noviny, pak vlezl na půdu, a když svědkyně asi 3 minuty později vyšla do síně, viděla obžalovaného slézt z půdy. Svědkyně k tomu dodala, že nezpozorovala na obžalovaném, než vlezl na půdu, žádné opilosti, neboť seděl klidně v kuchyni při čtení novin; 3. svědek F. podle protokolu, čteného při hlavním přelíčení, že mluvil s obžalovaným asi 10 minut, než bylo slyšeti, že u P-ů hoří, že obžalovaný přišel směrem od P-ů a podával mu ruku; na otázku, kam vlastně jde, odpověděl obviněný, že již jde na smrt, a že ho svědek již neuvidí; obžalovaný nebyl prý úplně střízliv, ovšem také ne tak silně opilý, mluvil zcela klidně a také stál pevně na nohou. Tyto nalézacím soudem opomenuté části zmíněných výpovědí nasvědčují cílevědomému jednání obžalovaného a mohou proto poukazovati k tomu, že si obžalovaný byl i v rozhodné době jasně vědom svého jednání. Vlastní činy a jinaké události zevního života nevštípí se v něčí paměť, leda že byly postřehy percipovány, změnivše se tak v dojmy a tím v část vědomí, a leda že byly činy výronem podnětu, to jest vědomého úkonu duševního života. Skutečnost, že si někdo zapamatoval, co v určité době dělal a jaká byla příčina, z níž, a účel, k jehož dosažení jednal, je příznakem, že jeho vědomí v této době nebylo zrušeno nebo zkaleno. Proto může k témuž závěru jako uvedené výsledky poukazovati i další výsledek hlavního přelíčení, ježž nalézací soud — jak stížnost právem dále vytýká — rovněž v rozhodovacích důvodech opomenul, totiž věta četnické zprávy, při hlavním přelíčení čtené, že se obžalovaný téhož dne doznal, že zapálil kus papíru, hodil jej do slámy a odešel a že oheň založil proto, by se P-ovi pomstil za odepření stravy. Řádné přihlížení k uvedeným v rozhodovacích důvodech prvé stolice opomenutým výsledkům hlavního přelíčení mohlo vésti ku zjištění, že vědomí obžalovaného o tom, za jakých skutkových okolností jedná, co koná a ku kterému účinku ten který jeho čin směřuje a povede, nebylo v době závadného jednání ani zrušeno, ani zkaleno, a tím k opačnému právním závěru, než k němuž dospěl nalézací soud, a jenž byl nalézacím soudu důvodem sprostujícího výroku. Doříčená neúplnost výroku prvé

stolice vztahuje se tedy k rozhodným skutečnostem a činí rozsudek první stolice zmatečným podle č. 5 §u 281 tr. ř. Bylo proto stížnosti, jejíž ostatní vývody možno ponechat stranou, vyhověti a podle §§u 288 č. 1 tr. ř. uznati, jak se stalo.

Čís. 2237.

Útisk (zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n.).

Souběh přestupku §u 1 zákona se zločinem veřejného násilí podle §u 98 a), b), tr. zák.

Pouhým útiskem jest jen takové zlé nakládání nebo způsobení takové tělesné újmy, jež nemá dalšího duševního účinku, než přechodnou nevolnost, chvilkový pocit nepříjemnosti. Jakmile jest fysické násilí způsobilé, vyvolati duševní účinky vážnější, časově nebo stupňovitě rozsáhlejší a rovnající se zneklidnění duše (obavě), spadá pod ustanovení §u 98 a) tr. zák.

(Rozh. ze dne 9. ledna 1926, Zm II 441/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Mor. Ostravě ze dne 1. července 1925, jímž byly stěžovatelky uznány vinnými zločinem veřejného násilí vydíráním podle §u 98 písm. a) a b) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zákonné doličování zmatku podle č. 10 §u 281 tr. ř. lze ve vývodech stížnosti shledati jen, pokud namítá, že by se v jednání obžalovaných mohl spatřovati nanejvýše přestupek §u 1 zákona proti útisku ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n. Avšak nelze souhlasiti s touto námitkou, třebaže jest — ponechá-li se při útisku stranou využitkování tísně a využívání postavení — přisvědčiti názoru stížnosti, že se skutkové podstaty vydírání a útisku liší pouze různou intenzitou násilí skutkem nebo vyhrůžkou vykonaného. U psychického násilí [§ 98 a): pohrůžky ublížením na těle, svobodě, cti nebo majetku; § 1 zákona o útisku: pohrůžky újmou na těle, svobodě, cti, majetku nebo výdělku] jest tato hranice vymezena předpokladem v §u 98 písm. b) stanoveným, že pohrůžka musí býti taková, že se jí může v tom, komu hrozeno, hledíc na okolnosti a osobní jeho povahu nebo na důležitost zla, jímž vyhrožováno, vzbuditi důvodná obava. Tento předpoklad jest v napadeném rozsudku formálně bezvadně a s hledisek §u 98 písm. b) zjištěn, jest dokonce zjištěno, že Š. měl důvodně z pohrůžek veliký strach, a nelze proto shledati právní omyl v tom, že nalézací soud podřadil vyhrůžky obžalovaných pod pojem vydírání. U fysického násilí není hranice naznačena obdobnou zákonnou známkou. Ustanovení §u 98 písm. a) tr. zák. předpokládá v tomto směru povšechně konání skutečného násilí, jímž jest — protože § 190 tr. zák. používá zřejmě k vyznačení téhož pojmu slov »urážkou skutkem« — rozuměti jakýkoliv útok na tělesnou nedotknutelnost nebo